

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
EMBASSY OF GREECE IN BUCHAREST
OFFICE FOR ECONOMIC AND COMMERCIAL AFFAIRS

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΜΠΥΡΑΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

(Δασμολογικές κλάσεις: 2203, 2204)

Βουκουρέστι, Απρίλιος 2020

Περιεχόμενα

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
B. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	3
Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ	4
1. Κρασί.....	4
Γράφημα I: Μεγαλύτερες οινοπαραγωγικές χώρες στην Ευρώπη.	4
Χάρτης I: Γεωγραφική κατανομή οινικής παραγωγής στη Ρουμανία.	5
Πίνακας I : Παραγωγή οίνου στη Ρουμανία τα τελευταία πέντε έτη.....	5
Πίνακας II: Παραγωγή ανά ποικιλία την εξαετία 2012-2017 στη Ρουμανία.....	6
2. Μπύρα	6
Γράφημα II: Κατάταξη των μεγαλύτερων ζυθοπαραγωγικών χωρών στην Ευρώπη	7
Δ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ.....	7
1. Οίνος	7
Γράφημα III: Κατανάλωση οίνων ανά κατηγορία.....	8
Γράφημα IV: Κατανάλωση οίνων ανά χώρα (συνολικά και κατά κεφαλήν)	8
2. Μπύρα	8
3. Αναψυκτικά με χαμηλή περιεκτικότητα αλκοόλ (μηλίτες)	9
Ε. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	9
1. Οίνοι.....	9
Γράφημα V: Εισαγωγές οίνων στη Ρουμανία ανά χώρα – προμηθευτή.....	10
Πίνακας III: Εξαγωγές οίνων – Παγκόσμια κατάταξη	11
Γράφημα VI: Εξαγωγές οίνων από τη Ρουμανία.	11
2. Μπύρα	12
ΣΤ. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ	12
Οίνος	12
Πίνακας IV: Διμερές εμπόριο οίνων 2016- 2018	12
Πίνακας V: Ανάλυση ελληνικών εξαγωγών οίνων – 8ψήφια ΔΚ (2018)	13
Μπύρα	14
Πίνακας VI: Διμερές εμπόριο μπύρας 2016 - 2018	14
Ζ. ΤΙΜΕΣ ΠΩΛΗΣΗΣ.....	14
Ι. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	19
ΙΑ. ΑΛΥΣΙΔΕΣ SUPERMARKET/ ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ	20

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αγορά οινοπνευματωδών είναι αρκετά σημαντική στη Ρουμανία, σε επίπεδο τόσο παραγωγής, όσο και κατανάλωσης. Η Ρουμανία κατατάσσεται σε μία από τις πρώτες θέσεις ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες – παραγωγούς οίνου, μετά την Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία και Πορτογαλία, ενώ τελευταία έχει αρχίσει να καταλαμβάνει σημαντική θέση ανάμεσα στους πιο δυνατούς παραγωγούς μύρας στην Ευρώπη. Παράλληλα, τα επίπεδα κατανάλωσης των εν λόγω αλκοολούχων είναι αρκετά υψηλά, στοιχείο που την καθιστά ελκυστική αγορά για οινοπαραγωγούς και ζυθοπαραγωγούς. Στην παρούσα μελέτη, θα αναλυθούν παράμετροι της παραγωγής, οι εισαγωγές της χώρας, με αναφορά στους βασικούς προμηθευτές της, καταναλωτικά πρότυπα και συνήθειες και θα εξεταστεί κατά πόσο είναι εύκολο να διεισδύσει μία εταιρία στη ρουμανική αγορά.

B. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η καλλιέργεια αμπελιών στη Ρουμανία έχει παράδοση 6.000 χρόνων. Χάρη στις εδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες, η παραγωγή και το εμπόριο οίνων υπήρξε αναπόσπαστο κομμάτι της οικονομικής ζωής της χώρας.

(Φωτογραφία αναδημοσιευμένη από αφιέρωμα του blog Restocracy σε ένα από τα πιο παλιά κελάρια της χώρας, Crata Hagiaoff που δημιουργήθηκε το 1899)

Τη δεκαετία του 1880 επιδημία φυλλοξέρας κατέστρεψε την τοπική παραγωγή και για πολλά χρόνια τα ρουμανικά κρασιά σχεδόν εξαφανίστηκαν από τον ευρωπαϊκό χάρτη. Η αποκατάσταση της αμπελουργίας επανήλθε μέσω της εμφύτευσης στα εύφορα ρουμανικά εδάφη γαλλικών ποικιλιών όπως Merlot, Chardonnay, Pinot Noir, Sauvignon, Cabernet Sauvignon. Έκτοτε, αργά αλλά σταθερά, με διάφορες

διακυμάνσεις ανάλογα με τις ιστορικές περιόδους και οικονομικές ανάγκες, η χώρα άρχισε να επανακτά σημαντική θέση στην ευρωπαϊκή παραγωγή.

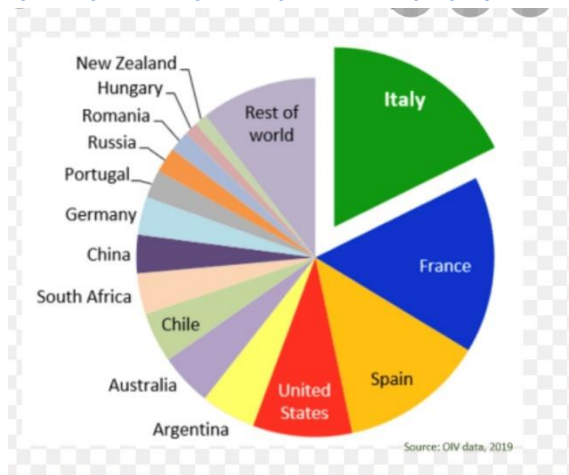
Σε ό,τι αφορά την παραγωγή μύρας, οι ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι το πρώτο εργοστάσιο εγκαινιάστηκε το 1809 σε μία περιοχή έξω από το Βουκουρέστι και ανήκε στον επιχειρηματία Johann de Gotta. Σύντομα άρχισαν να δημιουργούνται οι πρώτες μπυραρίες που έγιναν σημαντικό τμήμα της κοινωνικής ζωής στις συνοικίες αστικών κέντρων και κωμοπόλεων της χώρας. Την ατμόσφαιρα στους χώρους αυτούς καταγράφει εύληπτα ο θεατρικός συγγραφέας Ion Caragiale.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. Κρασί

Η Ρουμανία είναι μία από τις έξι μεγαλύτερες χώρες παραγωγούς οίνων στην Ευρώπη, μετά την Ιταλία (54,8 εκατ. εκατόλιτρα -hl¹), τη Γαλλία (49 εκατ. hl), την Ισπανία (44,9 εκατ. hl), τη Γερμανία (10,3 εκατ. hl) και την Πορτογαλία (6,1 εκατ. hl) και 12^η σε παγκόσμια κλίμακα. Έχει αμπελώνες έκτασης 187.000 εκταρίων. Το 2018 η παραγωγή της ανήλθε σε 5,2 εκατ. hl, ξεπερνώντας κατά 18%, εκείνη του 2017.

Γράφημα Ι: Μεγαλύτερες οινοπαραγωγικές χώρες στην Ευρώπη.

Πηγή: OIV (Organization Internationale du Vin), Μελέτη του 2019, με έτος αναφοράς το 2018.

Οι πιο γνωστές ποικιλίες σταφυλιών για λευκά κρασιά που απαντώνται στη Ρουμανία είναι: Fetească Albă, Fetească Regală, Riesling, Aligoté, Sauvignon, Muscat, Pinot Gris, Chardonnay, Tămâioasă Românească, Grasă de Cotnari, Galbenă de Odobești, ενώ για ερυθρά Merlot, Cabernet Sauvignon, Băbească Neagră, Fetească Neagră, Pinot Noir.

¹ Παραγωγή το 2018.

Οι σημαντικότερες οινοπαραγωγικές περιοχές της Ρουμανίας είναι οι: **Podișul Transilvaniei** (Târnave, Alba, Aiud, Sebeș-Apold, Lechința) **Dealurile Moldovei** (Cotnari, Iași, Huși, Zeletin, Colinele Tutovei, Dealul Bujorului, Ivești, Nicorești, Covurlui, Panciu, Odobești, Cotești), **Dealurile Munteniei și Olteniei**, **Dealurile Buzăului** (Dealul Mare, Ștefănești, Sâmburești, Drăgășani) **Dealurile Craiovei**, **Podgoria Severinului**, **Plaiurile Drâncei**, **Dealurile Banatului** (Moldova Nouă, Recaș, Silagiu, Teremia, Tirol), **Dealurile Crișanei și Maramureșului** (Miniș-Măderat, Diosig, Șimleu Silvaniei, Valea lui Mihai), **Colinele Dobrogei** (Sarica-Niculițel), **Istria-Babadag** (Murfatlar), **Terasele Dunării** (Greaca, Ostrov), **Regiunea nisipurilor și altor terenuri favorabile din sudul țării**, **Sadova-Corabia** (Calafat), **Podgoria Dacilor**.

Χάρτης Ι: Γεωγραφική κατανομή οινικής παραγωγής στη Ρουμανία.

Πηγή: Mapsland, 2019

Πίνακας Ι : Παραγωγή οίνου στη Ρουμανία τα τελευταία πέντε έτη.

Παραγωγή οίνου	2019	2018	2017	2016	2015
(εκατ.εκατόλιτρα)	5,4	5,2	4,1	3,3	3,6

Πηγή: INS

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η παραγωγή ανά ποικιλία σε βάθος

εξαετίας. Οι τοπικές ποικιλίες Fetească Albă και Fetească Regală και το Merlot είναι οι πιο συχνά απαντώμενες ποικιλίες στους ρουμανικούς αμπελώνες.

Πίνακας II: Παραγωγή ανά ποικιλία την εξαετία 2012-2017 στη Ρουμανία.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Feteasca regala	12,899	12,639	12,592	12,619	12,596	12,737
Feteasca alba	12,596	12,486	12,474	12,428	12,411	12,490
Merlot	11,631	11,685	11,690	11,503	11,442	11,379
Riesling	7,652	7,606	7,572	7,554	7,559	7,826
Aligote	6,208	6,087	5,865	5,680	5,674	5,445
Sauvignon	5,461	5,513	5,587	5,617	5,558	5,655
Cabernet Sauvignon	5,307	5,345	5,379	5,418	5,440	5,472
Muscat Ottonel	4,346	4,478	4,600	4,779	4,812	5,120
Rosioara	2,852	2,811	2,716	2,673	2,665	2,660
Babeasca neagra	2,724	2,709	2,696	2,664	2,635	2,601
Feteasca neagra	2,508	2,601	2,713	2,833	2,830	2,973

Sources: ONVPV

Πηγή: Εθνική Υπηρεσία Οίνων και Οινικών Προϊόντων Ρουμανίας (Oficiul National al Viei si Produselor Vitivinicole – ONVPV)

Σημειώνεται ότι στη Ρουμανία, δυο από τους πιο σημαντικές εταιρίες παραγωγής εμφιαλωμένου οίνου είναι ελληνικών (Valvis Holdings) και αλληνο-συριακών συμφερόντων (Alexandriou).

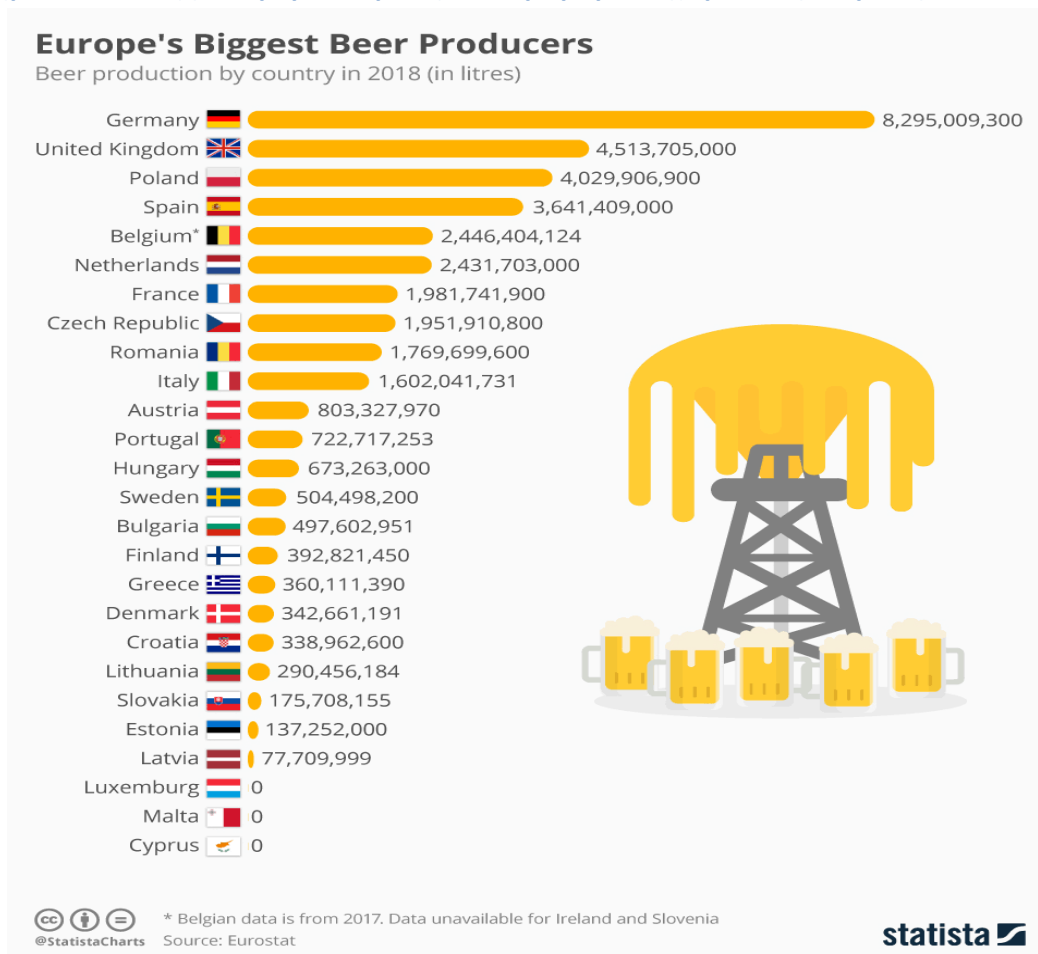
2. Μπίρα

Η Ρουμανία είναι η 9^η μεγαλύτερη παραγωγός μπίρας στην Ευρώπη. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ζυθοποιών Ρουμανίας, η συνολική αγορά μπίρας το 2018 ανήλθε σε 17,7 εκατομμύρια εκατόλιτρα (ΗΙ), σημειώνοντας αύξηση 3% σε σχέση με το 2017. Λόγω της μακράς παράδοσης της χώρας στην παραγωγή και την ύπαρξη σχετικών υποδομών, πολλές διεθνείς ζυθοποιίες πραγματοποίησαν επενδύσεις στη Ρουμανία τις τελευταίες δεκαετίες. Στη Ρουμανία δραστηριοποιούνται πλέον 56 ζυθοποιίες (έναντι 39 το 2017), με πιο σημαντικές εξ αυτών την Ursus Breweries (του ιαπωνικού ομίλου Asahi Group Holdings, Ltd.), με τρεις μονάδες παραγωγής σε Βραζον, Buzău και Timișoara, την Heineken Romania (ολλανδικών συμφερόντων, πρώην Brau Union Romania), με τέσσερις μονάδες σε Constanța, Craiova, Miercurea Ciuc και Târgu Mureș, την Bergenbier της

καναδο-αμερικανικής Molson Coors, την Tuborg Romania (δανικών συμφερόντων) του ομίλου Carlsberg, τις Romaqua Group, Martens Bermas, Imex κ.α.

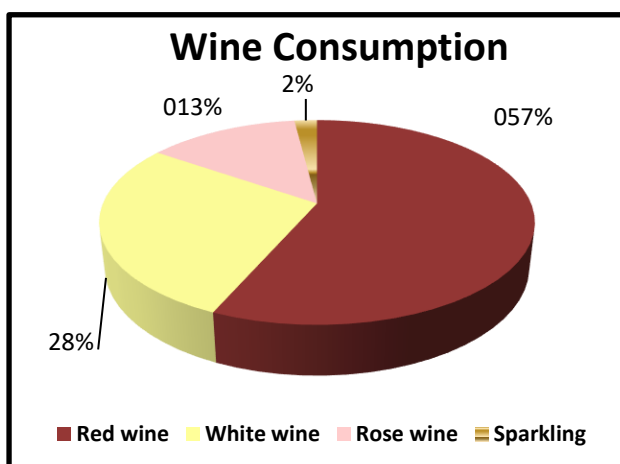
Τα πιο αναγνωρίσιμα εμπορικά σήματα είναι: Ursus, Timișoreana, Stejar (Ομίλου Asahi), Bergenbier (Molson Coors), Ciuc και Silva (Heineken).

Γράφημα II: Κατάταξη των μεγαλύτερων ζυθοπαραγωγικών χωρών στην Ευρώπη

Πηγή: Eurostat, αναδημοσίευση σε Statista.com

Δ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

1. Οίνος

Παράγοντα αλληλένδετος με την ταχεία μεταβολή των ποσοστών

κών Υποθέσεων Βουκουρεστίου
Romania Tel: 0040-21-2100748, 2115724 Fax: 0040-21-2119893,
charest@mfa.gr

παραγωγής κρασιού αποτελεί η καταναλωτική συμπεριφορά του ρουμανικού πληθυσμού. Βάσει ερευνών που έγιναν, το 2018, μόλις το 45% των ερωτηθέντων Ρουμάνων καταναλώνει κρασί 2-3 φορές την εβδομάδα, το 22,5% μία φορά την εβδομάδα, το 18% ημερησίως, το 7,4% μία φορά το μήνα και το 7,1% μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Αποτέλεσμα αυτού, η κατά κεφαλήν κατανάλωση να ανέρχεται σε 25-30 λίτρα κρασιού ετησίως (29,9 το 2018).

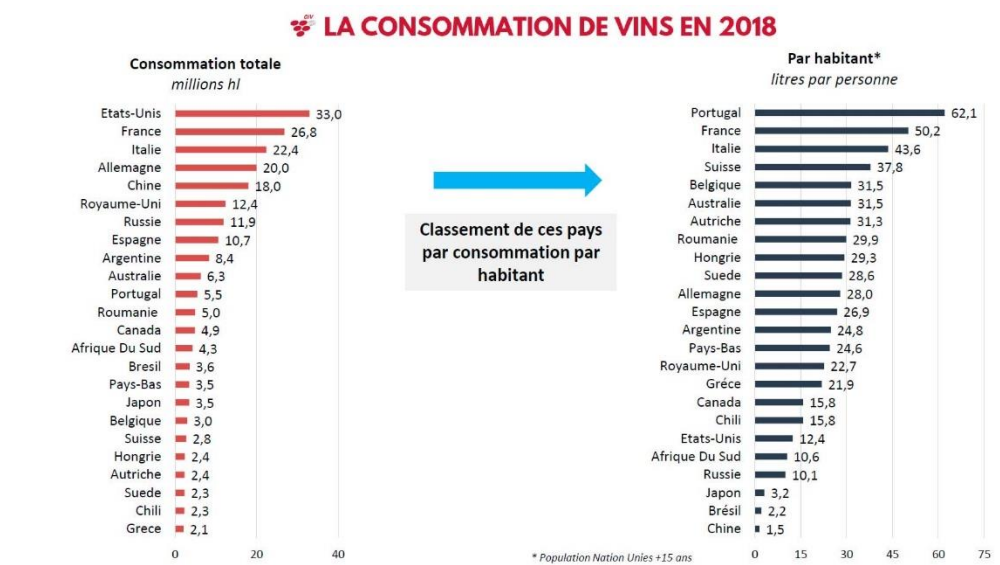
Γράφημα III: Κατανάλωση οίνων ανά κατηγορία.

(Πηγή: Ινστιτούτο Στατιστικής Ρουμανίας).

Όπως απεικονίζεται στο παραπάνω γράφημα, το κόκκινο κρασί εξακολουθεί να διατηρεί το προβάδισμα, παραμένοντας το πιο δημοφιλές, αφού προτιμάται από το 57% των Ρουμάνων περίπου, ακολουθεί το λευκό κρασί με ποσοστό ανερχόμενο στο 28%, το ροζέ στο 13% και τέλος ο αφρώδης οίνος μόλις στο 2%.

Το επόμενο γράφημα απεικονίζει τη συνολική κατανάλωση (τις 25 πρώτες χώρες) και την κατά κεφαλήν κατανάλωση. Η Ρουμανία βρίσκεται αρκετά υψηλά στην παγκόσμια κατάταξη - στη 12^η θέση σε συνολική κατανάλωση και στην 8^η θέση σε ατομική κατανάλωση.

Γράφημα IV: Κατανάλωση οίνων ανά χώρα (συνολικά και κατά κεφαλήν)

Πηγή: OIV

2. Μπίρα

Σύμφωνα με την ένωση Ζυθοποιών της Ρουμανίας (ABR), αύξηση της τάξεως του 3% παρατηρείται αναφορικά με τη ζήτηση και κατανάλωση μπίρας το 2018, με την κατά κεφαλήν κατανάλωση να ανέρχεται στα 85 λίτρα. Χαρακτηριστικό είναι ότι η συνολική

κατανάλωση μύρας στη Ρουμανία και πιο συγκεκριμένα το 97%, στηρίζεται άμεσα στην εγχώρια αγροτική παραγωγή και κατανάλωση. Μολονότι, δηλαδή, οι εισαγωγές μύρας στην εγχώρια αγορά παρουσίασαν το 2018 μια ελαφρά αύξηση της τάξης των 0.07 εκ. εκατόλιτρων συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, ωστόσο μόνο το 3% της κατανάλωσης μύρας στη χώρα καλύπτεται από εισαγωγές

Στην κορυφή των προτιμήσεων των Ρουμάνων, όπως και το προηγούμενο έτος, βρίσκεται η ξανθιά μύρα με ποσοστό κατανάλωσης ανερχόμενο στο 93.61%, ακολουθούν οι ειδικές κατηγορίες μύρας- η μαύρη, η μη παστεριωμένη, οι τύπου ale και η κόκκινη- με ποσοστό κατανάλωσης της τάξεως του 2.27% , ενώ οι μύρες που δεν περιέχουν αλκοόλ ή που διαθέτουν περιεκτικότητα σε αλκοόλ λιγότερη από 0.5 % , μολονότι παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του 12.8% το 2018, εξακολουθούν να αποτελούν τελευταία επιλογή συγκεντρώνοντας ποσοστό 1.87%.

Σύμφωνα με στοιχεία της IKA (International Key Accounts), όσον αφορά τις πωλήσεις άφιλτρης και μη παστεριωμένης μύρας, αύξηση παρατηρείται συγκριτικά με το 2017 τόσο σε επίπεδο ποσότητας και συγκεκριμένα κατά 63%, όσο και σε επίπεδο αξίας κατά 61%. Αντιστοίχως, συναρτήσκει της ποικιλίας των ειδών μύρας , κατά ποσότητα αύξηση της τάξεως του 45.3% και κατά ποιότητα της τάξεως του 25.7%,παρουσίασε ο τομέας στα Supermarket.

3. Αναψυκτικά με χαμηλή περιεκτικότητα αλκοόλ (μηλίτες)

Προοπτικές ανάπτυξης παρουσιάζει ο τομέας παραγωγής μηλίτη τα τελευταία χρόνια, αφού ολοένα και αυξάνεται με ιδιαίτερο δυναμισμό. Κριτήρια επιλογής μηλίτη αποτελούν η γεύση, η τιμή και η εμφάνεια. Ο μηλίτης αποτελεί υποκατηγορία αναψυκτικών στη ρουμανική αγορά. Εκτός από αυτό ,σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη το Μάιο του 2019, το 50% των Ρουμάνων κατανάλωσε μηλίτη τον τελευταίο χρόνο. Σύμφωνα με τη RetailZoom, στον τομέα δραστηριοποιούνται 3 εταιρίες-παραγωγοί που ελέγχουν το 99% της ρουμανικής αγοράς, η Heineken, η united Romanian Breweries Bereprod και η Zarea. Τα τελευταία χρόνια στην αγορά εμφανίζονται ολοένα και περισσότερες μάρκες με προϊόν το μηλίτη από ήδη γνωστές εταιρίες όπως η Heineken, η Stella Artois.

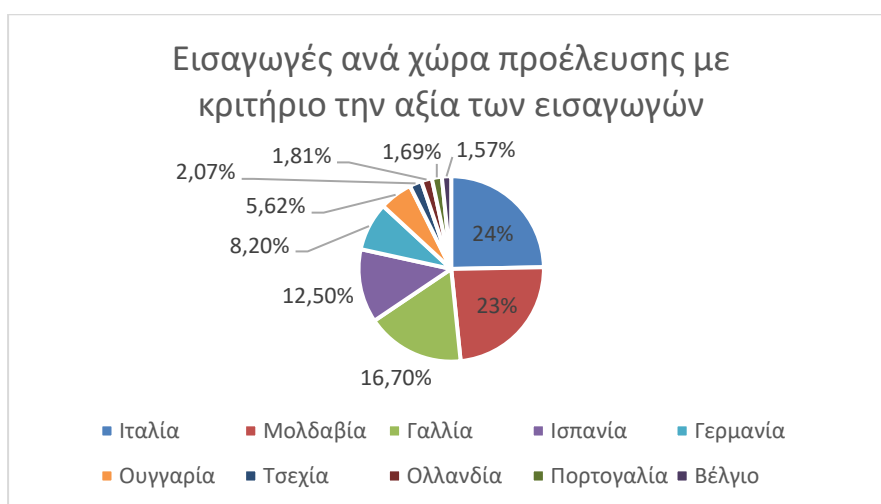
E. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

1. Οίνοι

Βάσει των στοιχείων της Ένωσης Παραγωγών και Εξαγωγέων Οίνου Ρουμανίας (APEV), οι εισαγωγές οίνου στην Ρουμανία για το 2018 ανήλθαν σε 34,5 εκατ. λίτρα, αξίας 63 εκατ.ευρώ. Σε σχέση με την συνολική κατανάλωση οίνου που εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 400-430 εκατ. λίτρα, οι εισαγωγές αντιπροσωπεύουν λιγότερο από 10 %.

Η μέση κατά κεφαλήν κατανάλωση υπολογίζεται σε 20-21 λίτρα ετησίως. Κυριότερες χώρες προέλευσης οίνου είναι η Ιταλία, με μεγάλες ποσότητες και υψηλές τιμές και Μολδαβία (6,07 εκατ.λίτρα), η οποία κατατάσσεται αμέσως μετά σε αξία εισαγωγών, με σημαντικές μεν ποσότητες, διαφορετική ωστόσο, σχέση αξίας-ποσότητας, λόγω των χαμηλών τιμών των μολδαβικών κρασιών, και η Γαλλία, με χαμηλότερες εξαγωγές από ότι η Μολδαβία, αλλά υψηλότερης αξίας, όπως άλλωστε και η Ισπανία. Οι εισαγωγές από χώρες της ΕΕ αντιστοιχούν σε 57% της συνολικής εισαγόμενης ποσότητας και 75% της αξίας των εισαγωγών. Επίσης εισαγωγές οίνου γίνονται και από Τσεχία, Ουκρανία, , Πορτογαλία, Ουγγαρία και λιγότερες από Ολλανδία και Χιλή.

Γράφημα V: Εισαγωγές οίνων στη Ρουμανία ανά χώρα – προμηθευτή.

Πηγή: Tradeconomy Data, 2019,

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ρουμανία εισήγαγε 34,5 εκατομμύρια λίτρα κρασιού το 2018, ενώ εξήγαγε μόνο το 3,5% της ρουμανικής παραγωγής.

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζεται το εξωτερικό εμπόριο οίνων των μεγαλύτερων οινοπαραγωγικών χωρών. Η Ρουμανία βρίσκεται στην 17^η θέση σε εξαγωγές, αρκετά χαμηλότερα από έντεκα χώρες με μικρότερη παραγωγή από αυτήν.

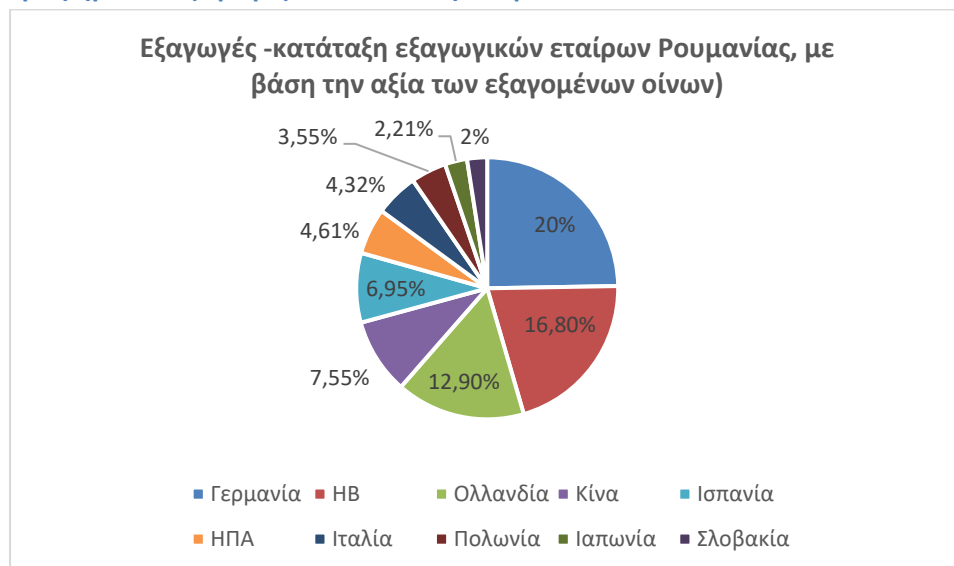
Πίνακας III: Εξαγωγές οίνων – Παγκόσμια κατάταξη

Country	Exports (Hk)	Imports (Hk)	Balance (Hk)	Exports (EUR mln)	Imports (EUR mln)	Balance (EUR mln)	Avg. price of export wine (EUR/l)	Avg. price of import wine (EUR/l)
SPAIN	20.648.486	992.290	19.656.196	2.978	218	2.760	1,44	2,20
ITALY	19.709.582	2.079.620	17.629.962	6.236	351	5.886	3,16	1,69
FRANCE	14.661.901	7.182.207	7.479.694	9.346	962	8.384	6,37	1,34
GERMANY	3.745.641	14.746.579	-11.000.938	1.040	2.690	-1.650	2,78	1,82
PORTUGAL	2.959.553	1.981.772	977.781	800	155	646	2,70	0,78
UNITED KINGDOM	1.277.532	13.542.070	-12.264.538	688	3.536	-2.848	5,39	2,61
HUNGARY	1.152.943	66.476	1.086.465	112	16	96	0,97	2,38
LATVIA	737.037	751.860	-14.823	211	201	9	2,86	2,68
NETHERLANDS	709.236	4.120.040	-3.410.804	329	1.173	-844	4,65	2,85
LITHUANIA	605.811	910.261	-304.450	160	209	-49	2,64	2,30
AUSTRIA	536.411	707.809	-171.398	185	217	-33	3,44	3,07
SLOVAKIA	459.311	848.205	-388.894	32	74	-42	0,70	0,87
BELGIUM	414.578	3.285.129	-2.870.551	158	976	-818	3,80	2,97
GREECE	325.013	174.753	150.260	83	42	40	2,54	2,42
DENMARK	303.839	1.808.866	-1.505.027	149	617	-467	4,91	3,41
BULGARIA	264.960	85.371	179.589	31	20	12	1,18	2,32
ROMANIA	179.995	347.151	-167.156	30	63	-32	1,69	1,81
FINLAND	95.007	782.858	-687.851	21	224	-203	2,25	2,86
SWEDEN	82.923	2.035.248	-1.952.325	31	663	-632	3,70	3,26
CZECHIA	80.240	1.458.854	-1.378.614	28	223	-196	3,46	1,53
POLAND	76.345	1.315.344	-1.238.999	19	299	-281	2,46	2,28
IRELAND	74.666	1.147.118	-1.072.452	13	277	-264	1,71	2,41
LUXEMBOURG	67.778	359.217	-291.439	24	114	-91	3,48	3,18
SLOVENIA	62.122	105.012	-42.890	16	14	2	2,63	1,33
ESTONIA	59.934	227.135	-167.201	25	74	-49	4,17	3,26
CROATIA	56.782	240.931	-184.149	16	31	-14	2,85	1,27
CYPRUS	7.312	78.900	-71.688	2	26	-23	3,43	3,25
MALTA	210	63.491	-63.281	1	19	-18	42,34	3,02

Source: Romania-insider.com calculations based on Eurostat data

Χώρες προορισμοί των εξαγωγών ρουμανικών οίνων αποτελούν κυρίως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Κίνα, οι Κάτω Χώρες, η Ιταλία, η Ισπανία, οι ΗΠΑ και τέλος, η Σλοβακία.

Γράφημα VI: Εξαγωγές οίνων από τη Ρουμανία.

Πηγή: Tradeconomy Data, 2019, Επεξεργασία: Γρ. ΟΕΥ Βουκουρεστίου)

2. Μύρα

Η Ρουμανία δεν πραγματοποιεί ιδιαίτερες εισαγωγές μύρας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Ζυθοπαραγωγών Ρουμανίας, οι 56 υπάρχουσες τοπικές ζυθοποιίες καλύπτουν το 97% της κατανάλωσης.

Οι εισαγωγές μύρας το 2018, ωστόσο, κατέγραψαν μικρή αύξηση και ανήλθαν σε 0,54 εκατομμύρια εκατόλιτρα, ήτοι 3% της συνολικής κατανάλωσης. Σε 0,54 εκατ. ΗΙ υπολογίζονται και οι εξαγωγές μύρας κατά το 2018, οι οποίες ωστόσο διπλασιάστηκαν σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Οι πιο συχνά απαντώμενες ξένες ετικέτες μύρας είναι οι: Heineken, Beck's, Carlsberg, Tuborg, Stella, Artois, Peroni, Staropramen, Skol και Holsten.

ΣΤ. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Οίνος

Η Ελλάδα δεν συγκαταλέγεται στους βασικούς προμηθευτές της Ρουμανίας σε κρασιά. Το διμερές, ωστόσο, εμπόριο είναι μακράν και σταθερά πλεονασματικό υπέρ της χώρας μας, με προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης. Το 2018 οι σχετικές εξαγωγές μας ανήλθαν σε 289.088 ευρώ, αυξημένες κατά 39,6%, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όπως αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας IV: Διμερές εμπόριο οίνων 2016- 2018

CN -4: 2204 (πλην μούστου)	Έτη			
	2018	2017	2016	Μεταβολή 2017/2018
Κρασιά				
Εισαγωγές από Ρουμανία (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	11.443	9.318	38.419	22,8%
Εξαγωγές προς Ρουμανία (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	289.088	207.019	238.653	39,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία Γρ. ΟΕΥ Βουκουρεστίου

Ελληνικά κρασιά μπορεί κανείς να βρει σε εστιατόρια με ελληνική ή μεσογειακή κουζίνα, σε κάβες και σε λίγα καταστήματα supermarket.

Αναλυτικά, ανά 8ψήφιο κωδικό ανάλυσης, το εξαχθέντα από την Ελλάδα κρασιά το 2018 ήταν τα ακόλουθα.

Πίνακας V: Ανάλυση ελληνικών εξαγωγών οίνων – 8ψήφια ΔΚ (2018)

CN8	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Ελληνικές εξαγωγές το 2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (04)	289.088
'22041093	Άλλα	305
22041096	Άλλα ποικιλιακά κρασιά	21
22042138	Κρασιά από νωπά σταφύλια, σε δοχεία με περιεχόμενο ≤ 2 l και που έχουν αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ≤ α	85.201
22042178	Κρασιά ποιότητας που έχουν παραχθεί σε καθορισμένες περιοχές (v.q.p.r.d.), σε δοχεία με περιεχόμενο	53.375
22042179	Κρασιά από νωπά σταφύλια, σε δοχεία με περιεχόμενο ≤ 2 l και που έχουν αποκτημένο αλκοολικό τίτλο	96.776
22042180	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά	32.998
22042181	Κρασιά ποιότητας, λευκά, που έχουν παραχθεί σε καθορισμένες περιοχές (v.q.p.r.d.), σε δοχεία	1.905
'22042182	Κρασιά ποιότητας, που έχουν παραχθεί σε καθορισμένες περιοχές (v.q.p.r.d.), σε δοχεία με περιεχόμενο	6.304
22042183	Κρασιά από νωπά σταφύλια, σε δοχεία με περιεχόμενο ≤ 2 l και που έχουν αποκτημένο αλκοολικό τίτλο	6.846
22042184	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά	897
22042983	Κρασιά από νωπά σταφύλια, σε δοχεία με περιεχόμενο > 2 l και που έχουν αποκτημένο αλκοολικό τίτλο	6
22042984	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά	11

Μπίρα

Το διμερές εμπόριο μπίρας την ίδια χρονιά, όπως άλλωστε και ολόκληρη την τριετία 2016-2018, ήταν πλεονασματικό υπέρ της χώρας μας, καθώς πραγματοποιήθηκαν εξαγωγές αξίας 423.114 ευρώ, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές ήταν 146.438 ευρώ. Σε βάθος τριετίας, παρατηρούμε ότι οι ελληνικές εξαγωγές μπίρας παρουσιάζουν σταθερή αύξηση, αν και οι ποσότητες είναι μικρές, ενώ οι αντίστοιχες ρουμανικές εξαγωγές προς την Ελλάδα σταθερή μείωση. Ελληνικές μπίρες (Alpha, Μύθος) συναντώνται αρκετά συχνά σε ελληνικής ή μεσογειακής κουζίνας εστιατόρια και σε ορισμένα καταστήματα μεγάλων αλυσίδων supermarket (Mega Image, Metro).

Πίνακας VI: Διμερές εμπόριο μπίρας 2016 - 2018

CN -4: 2203	Έτη			
	2018	2017	2016	Μεταβολή 2017/2018
Μπίρα από βύνη				
Εισαγωγές από Ρουμανία (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	146.438	159.982	230.464	-9,2%
Εξαγωγές προς Ρουμανία (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	423.114	403.308	347.642	4.9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία Γρ. ΟΕΥ Βουκουρεστίου

Ζ. ΤΙΜΕΣ ΠΩΛΗΣΗΣ

Οι τιμές πώλησης των ρουμανικών κρασιών είναι αρκετά χαμηλές και κυμαίνονται μεταξύ 19 -50 Ron (4-10,5 ευρώ). Υπάρχουν ακόμα και κρασιά αξίας 6 Ron (πχ Val Duna Blanc 1,3 ευρώ), ενώ τα πιο ακριβά ανέρχονται σε 300 Ron (65 ευρώ περίπου, πχ Valahorum 'Arogeum' Feteasca Neagra, Dealu Mare,). Στα πιο δημοφιλή, η σχέση ποιότητας – τιμής είναι αρκετά καλή (πχ Davino Flamboyant, Cabernet Sauvignon, περί τα 200 Ron – 43 ευρώ). Αντίστοιχες είναι και οι τιμές των молδαβικών κρασιών.

Από γαλλικά κρασιά, τα αφρώδη (champagne ειδικά) είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στη Ρουμανία και αρκετά ακριβά (πχ Dom Perignon 2008, 800 Ron, περί τα 167 ευρώ και τα πιο προσιτά Veuve Cliquot Brut, Bollinger Special 260-280 Ron, περί τα 55-60 ευρώ). Ένα μέσο

ισπανικό κρασί (πχ Volver, Tempranillo ή Marquez de Riscal, Beronia, Botegas κλπ) κυμαίνεται στα 80-100 Ron (16-26 ευρώ).

Τα ελληνικά κρασιά κυμαίνονται μεταξύ 40 Ron (8,2 ευρώ, Malagousia -Mandilaria Mylonas)– 60 Ron (13 ευρώ, Akakies Kyrgianni), αλλά μπορεί κανείς να βρει και λιγότερο και περισσότερο ακριβά.

Η. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σήμανση προϊόντων

Καθώς η Ρουμανία είναι από 01.01.2007 μέλος της Ε.Ε., ισχύει η κοινοτική οδηγία ως προς τη σήμανση προϊόντων. Συγκεκριμένα, στη σήμανση των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά της Ρουμανίας θα πρέπει να αναγράφονται στη ρουμανική γλώσσα βασικές πληροφορίες για το προϊόν (σύνθεση, ποσότητα, τρόπος αποθήκευσης και συντήρησης, χρήση, θρεπτική αξία, στοιχεία παραγωγού, προέλευση, ημερομηνία λήξης κ.ά.). Η τοποθέτηση ετικετών μπορεί να γίνει από τους Έλληνες εξαγωγείς ή τους Ρουμάνους εισαγωγείς. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/food/safety_en

Για τα προσυσκευασμένα προϊόντα ισχύει η οδηγία 80/232/EC του Συμβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 1980 «περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των Κρατών Μελών των 27 αναφερομένων στις σειρές των ονομαστικών ποσοτήτων και ονομαστικών χωρητικοτήτων που είναι αποδεκτές για ορισμένα προσυσκευασμένα προϊόντα».

Τα βιολογικά προϊόντα είναι πιστοποιημένα από έναν επίσημο και αρμόδιο οργανισμό και φέρουν ένα ειδικό λογότυπο. Αυτό σημαίνει ότι πληρούν τις αυστηρότερες προϋποθέσεις σχετικά με τον τρόπο παραγωγής, επεξεργασίας, μεταφοράς και αποθήκευσης. Το λογότυπο μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε προϊόντα που περιέχουν τουλάχιστον κατά 95% βιολογικά συστατικά και συμμορφώνονται με αυστηρές προϋποθέσεις για το υπόλοιπο 5% των συστατικών στοιχείων.

Περισσότερα στοιχεία για τις προϋποθέσεις απόκτησης δικαιώματος χρήσης του εν λόγω σήματος σε κάποιο προϊόν ή υπηρεσία είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organics-glance/organic-logo_en.

Πιστοποιήσεις

Τα προϊόντα που εισάγονται στην Ρουμανία πρέπει να συνοδεύονται από τις ανάλογες πιστοποιήσεις. Γενικά, οι κοινοτικές πιστοποιήσεις είναι αποδεκτές στην Ρουμανία. Ειδικότερα, όλα τα προϊόντα κοινοτικής προελεύσεως, όπως και τα ελληνικά, διαθέτουν την σήμανση CE, βάσει της οποίας κυκλοφορούν ελεύθερα στην ρουμανική αγορά. Η χρήση της σήμανσης CE απαιτεί την πλήρωση ειδικών προϋποθέσεων, οι οποίες συνδέονται με την ποιότητα του προϊόντος.

Υπάρχει σημαντικός αριθμός ερευνητικών ινστιτούτων και άλλων αρχών που είναι εγκεκριμένα για τη διενέργεια των ελέγχων και την παροχή πιστοποίησης. Αξιολογήσεις καταλληλότητας πραγματοποιούνται βάσει διαδικασιών που προσδιορίζονται από διεθνή συστήματα, στα οποία η Ρουμανία είναι μέλος, και αναγνωρίζονται από την ρουμανική νομοθεσία, διευκολύνοντας και επιταχύνοντας τη διαδικασία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, την διεκπεραίωση των διαδικασιών για την έκδοση πιστοποίησης των προϊόντων αναλαμβάνει ο εισαγωγέας. Απαιτείται, λοιπόν, στενή συνεργασία μεταξύ εξαγωγέα και Ρουμάνου εισαγωγέα, ο οποίος θα πρέπει να είναι σε θέση να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την πιστοποίηση των εισαγόμενων προϊόντων. Ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα την διαδικασία της πιστοποίησης να αναλάβει εξειδικευμένη εταιρεία που παρέχει ανάλογες υπηρεσίες.

Σχετικά με την ευρωπαϊκή πιστοποίηση: <http://www.european-accreditation.org/home>

Μπορείτε να συμβουλευτείτε, επίσης, την ιστοσελίδα: <http://ts.nist.gov/Standards/Global/mra.cfm>

Επίδραση θεσμικού πλαισίου στην παραγωγή

Η σειρά μέτρων που έχει υιοθετήσει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης γενικά για τη γεωργική καλλιέργεια έχουν ξεκινήσει να αποφέρουν καρπούς. Όπως έχει ήδη επισημανθεί, τα τελευταία χρόνια η αγροτική παραγωγή της Ρουμανίας έχει αυξηθεί και βελτιωθεί, ενώ σε ορισμένα προϊόντα καταλαμβάνει υψηλές θέσεις εντός των χωρών – μελών της ΕΕ. Η απορροφητικότητα των κοινοτικών κονδυλίων είναι αρκετά υψηλή, έχοντας συνεισφέρει σημαντικά σε επίπεδο εγγειοβελτιωτικών έργων, ενώ αναμένεται να υπάρξει και περαιτέρω πρόοδος στον εν λόγω τομέα.

Ειδικότερα, το Εθνικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Οινοπαραγωγής στη Ρουμανία (2014-2016) που στόχο είχε την βελτίωση των ποικιλιών, την ασφάλιση της παραγωγής, την ορθολογική αναδιάταξη των αμπελώνων και την προώθηση ρουμανικών οινοπνευματωδών σε χώρες ΕΕ, μέσω της απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, φαίνεται να απέδωσε: Μετά από έξι χρόνια μέτριας απόδοσης, η Ρουμανία κατατάχθηκε το 2018 και πάλι στις έξι μεγαλύτερες οινοπαραγωγικές χώρες της ΕΕ.

Σε ό,τι αφορά στην αύξηση των επενδύσεων, παρατηρείται ότι υπάρχει ακόμα διστακτικότητα για αγορά μεγάλων καλλιεργήσιμων εκτάσεων, λόγω της ασάφειας στο καθεστώς ιδιοκτησίας και της κακής, σε ορισμένες περιοχές, κατάστασης των υποδομών άρδευσης.

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ρουμανική αγορά οινοπνευματωδών είναι αρκετά ιδιαίτερη. Η Ρουμανία είναι μια χώρα που και παράγει, αλλά ταυτόχρονα και καταναλώνει και εισάγει αλκοολούχα, και ιδιαίτερα κρασί.

Η μικρή ανάλυση του εξαγωγικού εμπορίου της χώρας καταδεικνύει σημαντικές ανάγκες για εισαγωγές κρασιών, παρά την αξιόλογη εγχώρια παραγωγή. Περί το ένα τέταρτο των εισαγωγών καλύπτεται από молδαβικά κρασιά, τα οποία έχουν την χαμηλή τιμή ως συγκριτικό τους πλεονέκτημα. Το μεγαλύτερο μέρος του υπολοίπου των εισαγωγών, ωστόσο, απαρτίζεται από αρκετά ακριβότερα είδη. Τα ελληνικά προϊόντα έχουν ήδη αναγνωρισιμότητα στη Ρουμανία (αν και συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, πιο περιορισμένη) και η τάση των τελευταίων χρόνων στο διμερές εμπόριο δείχνει ότι υπάρχουν προοπτικές.

Πλεονεκτήματα για ελληνικά κρασιά στη ρουμανική αγορά είναι τα ακόλουθα:

- Εξοικείωση Ρουμάνων καταναλωτών με ελληνική γαστρονομία και, κατ' επέκταση και με ελληνικά κρασιά λόγω ανοδικού τουριστικού ρεύματος προς τη χώρα μας.
- Θετική εικόνα ελληνικών προϊόντων στη ρουμανική αγορά.
- Λειτουργία αρκετών ελληνικής κουζίνας εστιατορίων (όχι απαραίτητως με Έλληνες ιδιοκτήτες ή σεφ, αλλά, στις περισσότερες περιπτώσεις, με ελληνικό μενού και προϊόντα).
- Ύπαρξη αρκετών Ελλήνων εισαγωγέων και διανομέων.

Η αγορά μύρας είναι πιο δύσκολη, δεδομένου ότι η Ρουμανία καλύπτει ήδη το 97% των αναγκών της από την εγχώρια παραγωγή. Και πάλι, ωστόσο, οι ελληνικές εξαγωγές, αν και μικρές, παρουσιάζουν σταθερά ανοδική πορεία.

Σημαντικό, όπως και για τα περισσότερα εξαγόμενα προϊόντα μας, είναι να δημιουργηθεί και διατηρηθεί ένα καλό brandname ελληνικών οίνων που να εγγυάται υψηλή ποιότητα για τον καταναλωτή. Η σύνδεση των ελληνικών προϊόντων με υψηλά επίπεδα ποιότητας σε μία αγορά που αποκτά ολοένα και πιο έντονη καταναλωτική συνείδηση και άρα έχει υψηλότερες απαιτήσεις, είναι κομβικής σημασίας.

Σημαντικό ρόλο για τον καταναλωτή διαδραματίζουν και οι τιμές των προϊόντων. Οι ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν ενδιαφέρον ή ήδη εξάγουν στη ρουμανική αγορά πρέπει να μελετούν τον ανταγωνισμό και να προσαρμόζουν ανάλογα τις τιμές των προϊόντων τους, καθώς ενδέχεται να δεχθούν πιέσεις από φθηνά προϊόντα άλλων χωρών. Η τιμολόγηση θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της το ποσοστό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, το κέρδος του λιανοπωλητή, το κέρδος του εισαγωγέα, όπως και άλλα έξοδα (π.χ. αποθήκευση και διαφήμιση).

Για την προώθηση και, κυρίως, καθιέρωση των προϊόντων, χρειάζονται επίμονες και συστηματικές προσπάθειες, με ορίζοντα τουλάχιστον διετίας. Μέσα προς επίτευξη της προώθησης είναι η διαφήμιση μέσω της τηλεόρασης και των κοινωνικών δικτύων (Facebook, Instagram, LinkedIn, Youtube). Επιπροσθέτως, η διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής ελληνικών τροφίμων και αγροτικών προϊόντων στις ρουμανικές αλυσίδες καταστημάτων συντελεί στην αύξηση του μεριδίου της αγοράς των ελληνικών προϊόντων.

Οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς ελληνικών προϊόντων ενδείκνυται να συμμετάσχουν σε κλαδικές εκθέσεις όπως η IndagraFood και σε επιχειρηματικές αποστολές στη Ρουμανία, με σκοπό να βρεθούν οι κατάλληλες συνεργασίες. Η διοργάνωση B2B συναντήσεων με εισαγωγείς και διανομής, μέσω και του Γρ. ΟΕΥ Βουκουρεστίου, είναι ένας ακόμη σημαντικός τρόπος για ανεύρεση συνεργασιών. Τέλος, συνιστάται η διοργάνωση εκδηλώσεων γευσιγνωσίας, οινογνωσίας και άλλων κοινωνικών εκδηλώσεων, καθώς εκτιμώνται ιδιαίτερος στη Ρουμανία και λειτουργούν θετικά στην εικόνα της επιχείρησης.

I. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

RANKING BY TURNOVER	COMPANY NAME	TURNOVER 2018 (EUR)	NO. OF EMPLOYEES 2018	e-mail/Tel:	Website:
1	B.D.G. IMPORT SRL	47.541.129	109	office@bdg.ro	www.bdg.ro
2	ALEXANDRION GRUP ROMANIA SRL	41.526.725	200	marketing@alexandrion.ro	alexandriogroup.com
3	PERNOD RICARD ROMANIA SRL	37.515.410	35	+4 021 330 88 21	www.pernod-ricard.com/en
4	GRANDDIS SRL	29.122.012	74	office@granddis.ro	www.granddis.ro
5	PRODALCO M DISTRIBUTION SRL	21.329.071	168	office@voronskaya.ro	http://www.voronskaya.ro
6	SCANDIC DISTILLERIE S SA	20.182.581	288	mailbox@scandicdistilleries.ro	scandicdistilleries.ro
7	PRODAL 94 SRL	13.347.445	80	office@stalinskaya.com	http://www.prodal.ro/
8	PRODVINAL CO SA	11.355.552	101	marketing@prodvinalco.ro	www.prodvinalco.ro
9	AMIGO SRL	6.984.533	36	amigointercos@gmail.com	http://www.amigo-com.ro/
10	ALCOPROD	3.916.490	76	office@alcoprod.ro	http://www.alcoprod.ro/
11	COMAN PRODUCT	3.866.260	29	contact@comanproduct.ro	http://www.comanproduct.ro/

Source: Major Companies in Romania, 2019 Edition

CASH & CARRY

RANKINGBY TURNOVER	COMPANY NAME	TURNOVER 2017(EUR)	PROFIT/LOSS 2017 (EUR)	NO. OF EMPLOYEES 2017	WEBSITE
1	METRO CASH & CARRY ROMANIA SRL	1.035.393.183	30.524.983	3.908	www.metro.ro

2	SELGROS CASH & CARRY SRL	797.940.740	13.052.357	4.341	www.selgros.ro
---	-------------------------------------	-------------	------------	-------	--

Source: Major Companies in Romania, 2018 Edition

HYPERMARKETS

RANKINGBY TURNOVER	COMPANY NAME	TURNOVER 2017(EUR)	PROFIT/LOSS 2017 (EUR)	NO. OF EMPLOYEES 2017	WEBSITE
1	CARREFOUR ROMANIA SA	1.477.400.072	57.163.673	9.939	www.carrefour.ro
2	AUCHAN ROMANIA SA	1.143.426.436	19.045.205	9.290	www.auchan.ro
3	ROMANIA HYPERMARCHE SA	388.121.173	1.399.007	3.951	www.cora.ro

Source: Major Companies in Romania, 2018 Edition

ΙΑ. ΑΛΥΣΙΔΕΣ SUPERMARKET/ ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΣΕΙ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-2018	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ
		2018	2017	2016		
1	KAUFLAND ROMANIA SCS	120	116	112	3,45%	Γερμανία
2	CARREFOUR ROMANIA SA	360	325	244	10,77%	Γαλλία
3	LIDL DISCOUNT SRL	238	220	203	8,18%	Γερμανία
4	AUCHAN ROMANIA SA	52	33	33	57,58%	Γαλλία
5	MEGA IMAGE SRL	670	589	522	13,75%	Βέλγιο
6	PROFI ROM FOOD SRL	928	696	501	33,33%	Ηνωμένο Βασίλειο

ΙΒ. ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ

RANKINGBY TURNOVER	COMPANY NAME	TURNOVER 2017(EUR)	PROFIT/LOSS 2017 (EUR)	NO. OF EMPLOYEES 2017	CONTACT
1	HENKEL ROMANIA SRL	165.140.044	16.997.468	207	www.henkel.ro
2	ELGEKA - FERFELIS	51.327.319	370.097	469	elgeka-ferfelis.ro

	ROMANIA SA				
3	FRANCISC FRA SRL	49.586.148	183.175	42	(+4) 0722 534 232
4	FICOSOTA MARKETING ROMANIA SRL	44.842.915	791.607	61	ficosota.com
5	DE SILVA EXCLUSIV SRL	36.455.136	3.071.268	127	desilva.ro
6	P.P. DISTRIBUTORS - ROMANIA SRL	36.100.638	1.870.437	0	www.ppd.com.ro
7	PREMIER DRINKS SRL	31.048.889	-3.622.206	6	www.premiumdrinks.ro
8	REVANS TRANS SRL	30.474.136	-751.867	91	(+4) 0722 556 209
9	TOTAL DISTRIBUTION GROUP ARGES SRL	28.000.889	190.191	138	tdg.ro
10	KALLAS - PAPADOPOULOS ROMANIA SRL	27.264.496	439.182	18	www.kallas-pap.com
11	GRANDE GLORIA SRL	27.129.663	370.241	37	www.grandegloria.com/ro
12	ANTONY GROSS EXIM SRL	26.915.403	844.656	122	www.antony.ro
13	ONCOS SA	24.958.545	2.738.989	293	www.oncos.ro
14	CRISTALEX '94 SRL	24.324.835	867.437	22	www.cristalex.ro
15	GROSBI IMPEX SRL	24.114.677	828.713	175	(+4) 0351 405 416
16	POTPURIU SRL	23.435.372	205.875	51	www.potpuriu.ro
17	SOLE MIZO ROMANIA SRL	23.318.729	270.638	58	www.solemizo.ro
18	HEINRIG IMPEX SRL FILIALA BUCURESTI	22.175.277	2.833.992	137	www.travel-free.ro

Source: Major Companies in Romania, 2018 Edition

ΠΗΓΕΣ

- ❖ Ινστιτούτο Στατιστικής Ρουμανίας
- ❖ OIV – Organisation International du Vin
- ❖ APEV – Ένωση Παραγωγών και Εξαγωγέων Οίνων Ρουμανίας
- ❖ Eurostat
- ❖ Romanian Brewers Association
- ❖ Άρθρα σε περιοδικά: Romania Insider, OMV,
- ❖ EU Commission: Evaluation of the CAP Measures Applicable to the Wine Sector
- ❖ Μελέτη FRD Center 2019
- ❖ RetailZoom Report 2019

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/case-study-wine-evaluation-romania_en.pdf